

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 744

van **VERA JANS**

datum: 25 augustus 2020

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Verslavingszorgcentra - TANDEM en het transitiehuis Sterkhuis

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 612 van 19 juni 2020 gaf de minister een exhaustieve lijst van projecten die specifiek rond drugsproblematieken werken in Vlaanderen. Een van die projecten was TANDEM, een organisatie die opereert in alle Vlaamse gevangenissen, alsook de Nederlandstalige gevangenissen in Brussel. Met hun specifieke werking willen zij alle gedetineerden met een geestelijk gezondheidsprobleem - waaronder ook verslavingsproblematieken - helpen met het vinden van de gepaste zorg- en hulpverlening na hun detentie.

In het koninklijk besluit (KB) van 22 juli 2019 gaf federaal minister van Justitie Koen Geens de opdracht aan het private beveiligingsdienst G4S om in België als proefproject twee transitiehuizen te openen - waarvan één in Vlaanderen, met name in Mechelen. Het concept van het transitiehuis is overgewaaid uit het Scandinavische gevangenismodel en men wil hiermee op kleinschalig niveau gedetineerden in de laatste maanden van hun gevangenstermijn huizen, om hen voor te bereiden op een volwaardig leven in de maatschappij. Door zijn aparte aanpak en aanzienlijk minder repressieve karakter dan een reguliere gevangenis, leiden transitiehuizen tot een veel betere overgang naar het gewone leven en dit heeft zich in Zweden al bewezen in de cijfers over recidive in het gevangeniswezen.

Vanwege het karakter en de periode van de gevangenstermijn waar het transitiehuis zich op toespitst, lijkt een samenwerking met TANDEM een mogelijke meerwaarde. We spreken hier echter over een enerzijds Vlaamse en anderzijds federale bevoegdheid.

Hoe staat de minister tegenover een samenwerking tussen TANDEM en het transitiehuis van G4S? Welke initiatieven kan hij daartoe ondernemen?

ANTWOORD

op vraag nr. 744 van 25 augustus 2020

van **VERA JANS**

De werking van het transitiehuis in Mechelen is mij bekend en de mogelijkheden tot eventuele samenwerking kunnen in de toekomst zeker bekeken worden met de nieuwe federale betrokken minister, maar toch zijn er ook een aantal belangrijke kanttekeningen te plaatsen.

TANDEM heeft een heel andere doelstelling dan het transitiehuis. TANDEM is specifiek gericht op het vinden van de gepaste zorg- en hulpverlening voor alle gedetineerden met een geestelijk gezondheidsprobleem. Dit wil zeggen dat zij zich specifiek richten op het ambulante en residentiële geestelijke gezondheidszorgaanbod in de samenleving. Binnen TANDEM wordt er in normale omstandigheden niet gezocht naar een gepaste dagbesteding, woonst en dergelijke. Men bezorgt de gedetineerde informatie over de bestaande GGZ hulpverlening, men verhoogt de motivatie en bereidheid tot het volgen van die hulpverlening en legt daarna de contacten met en verwijst gericht door naar diensten binnen de ruime GGZ. Dit volledige traject wordt opgestart in de gevangenis zelf.

Een transitiehuis is meer bedoeld om een gedetineerde te leren om zelfstandig te wonen en onder begeleiding hen voor te bereiden op een terugkeer naar de samenleving, waarbij de focus hier veel meer ligt op het zoeken van werk, een woonst, zich in orde brengen met de ziekteverzekering,....

Daarnaast is het zo dat het transitiehuis in Mechelen slechts plaats biedt aan 15 gedetineerden. TANDEM kreeg in het jaar 2019 1154 aanmeldingsvragen, waarvan 1112 met een concrete trajectvraag. In 2019 werden net geen 600 trajecten opgestart. Het aantal hulpverleningstrajecten is dus niet te vergelijken met de 15 beschikbare plaatsen in het transitiehuis.

Waar er wel een mogelijkheid tot samenwerking zou kunnen zijn, is dat TANDEM bij een concrete hulpvraag naar GGZ ondersteuning van een gedetineerde die in het transitiehuis verblijft, de mogelijkheden van doorverwijzing naar de ruimere GGZ in de samenleving bekijkt en mee ondersteunt. Dit zal echter zeer beperkt zijn, vermits ook de kracht- en leefcoaches van het transitiehuis zelf hierin een rol kunnen vervullen.

Dit wordt bevestigd door de coördinator van TANDEM die aangeeft dat er in het verleden al contacten geweest zijn tussen TANDEM en het transitiehuis. Deze besprekingen gaven aan dat deze samenwerking mogelijk is, indien men binnen het transitiehuis in het traject met een gedetineerde merkt dat er specifieke nood is aan ondersteuning in een concrete vraag naar een GGZ aanbod. Daarnaast werd er vanuit een medewerker van TANDEM uit de gevangenis van Mechelen ook voorzien in een informatiesessie voor de bewoners van het transitiehuis over preventie van druggebruik en de mogelijkheden tot behandeling van een drugverslaving. Deze uitwisseling kan ook, op vraag, in de toekomst verder gezet worden.

Indien er een nieuwe federale regering is, kan dit verder opgenomen worden met de betrokken federale minister.